

Skipulagsstofnun
Borgartún 7b
105 REYKJAVÍK

Garðabær, 22. apríl 2024
Málsnúmer: 202403-0046
SS

Efni: Umsögn um matsáætlun vindorkugarðs á Grjóthálsi.

Við er í tölvubréf frá Skipulagsstofnun sem barst gegnum Skipulagsgátt, dags. 20. mars 2024, þar sem óskað er eftir umsögn Náttúrufræðistofnunar Íslands um matsáætlun framkvæmdar Hróns ehf. á 66-100 MW vindorkugarði á Grjóthálsi í Borgarbyggð.

Náttúrufræðistofnun veitti umsögn um matsáætlun sem kynnt var í mars 2020, og er umsögnin dagsett 20. apríl 2020. Verkefnið hefur tekið nokkrum breytingum síðan þá og vindmyllur bæði orðnar fleiri og stærri. Náttúrufræðistofnun hefur kynnt sér nýju matsáætlunina og vill koma eftirfarandi ábendingum á framfæri.

Matsáætlunin greinir ágætlega frá flestum þeim þáttum sem þurfa að koma fram. Ljóst er af lýsingunni á framkvæmdinni að um nokkuð umfangsmikil áform er að ræða á svæði sem í dag er lítt snortið. Fyrir utan vindmyllurnar sjálfar sem þarf að reisa og eru stór mannvirki, þarf aðkomuvegi að þeim öllum sem og fleiri þjónustumannvirki. Þá er efnistökuþörf umtalsverð og m.a. gert ráð fyrir fimm nýjum námum á framkvæmdasvæðinu. Ljóst er að umhverfisáhrif af framkvæmd og starfsemi vindorkugarðsins verða umtalsverð og margs konar og áhrifasvæði þeirra allstórt.

Náttúrufræðistofnun telur afar mikilvægt að fullnægjandi upplýsingar séu til staðar um alla umhverfisþætti sem meta þarf áhrif á. Tryggja þarf að gagnasöfnun endurspegli þetta og að aðferðafræði og magn gagna fullnægi viðmið um gæði til að öruggt sé að ákvarðanataka byggji á bestu vitneskju.

Saknað er umfjöllunar um möguleg áhrif framkvæmdarinnar á vatnafar og lífríki ferskvatns innan og í nágrenni við framkvæmdasvæðið m.a. vegna mengunarhættu. Þá ætti að kanna betur örplastmengun frá starfsemi vindmylla og hættu á áhrifum af slíkri mengun á lífríki.

Náttúrufræðistofnun framkvæmir athuganir á gróðurfari og hafa vettvangsathuganir þegar farið fram. Stofnuninni er einnig ætlað að gefa mat sitt á áhrif framkvæmdarinnar á mikilvægar vistgerðir og tegundir. Greinargerð stofnunarinnar mun fylgja með umhverfismatsskýrslunni. Ekki verður fjallað frekar um þessa umhverfisþætti í þessari umsögn.

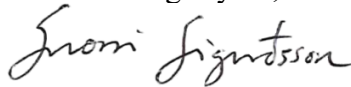
Fuglar eru sérstaklega viðkvæmir fyrir áhrifum af vindorku, bæði vegna búsvæðaeyðingar en sérstaklega áflugshættu. Farið hefur verið í ítarlegar fuglarannsóknir af ýmsum toga á svæðinu sem að mati Náttúrufræðistofnunar ættu að reynast fullnægjandi til að meta áhrif vindorkuáformanna á fuglalíf. Þó er ekki með öllu skýrt hvort ratsjarmælingar ná einungis yfir eitt ár, 2022, vegna bilunar búnaðar, eða hvort nýrri gögn t.d. frá 2023 séu til staðar. Að mati Náttúrufræðistofnunar dugar eins árs mælisería af ratsjargögnum tæplega. Einnig má benda á að Náttúrufræðistofnun býr yfir nýrri upplýsingum um ferðir hafarna sem ættu að gagnast. Við mat á hljóðmengun ætti að taka tillit til áhrifa af slíkri mengun á fugla.

Staðsetning vindorkugarðsins er nálægt fjölförnum þjóðleiðum og í landshluta þar sem þéttleiki íbúa- og frístundabyggðar er fremur mikill fyrir dreifbýli. Svæðið hlýtur því að teljast næmt fyrir landslags- og ásýndaráhrifum. Stefnt er að landslagsgreiningu og -kortlagningu og nokkuð ítarlegri ásýndargreiningu. Náttúrufræðistofnun gerir ekki athugasemdir við þær áformuðu athuganir og greiningar sem stefnt er að til að meta áhrif á landslag og ásýnd en nauðsynlegt er að matið nái yfir öll mannvirki sem framkvæmdin felur í sér þ.m.t. vegi. Þá er mikilvægt að áætla eins og hægt er samlegðaráhrif við áætlaða Holtavörðuheiðarlínu 1 þegar kemur að ásýndaráhrifum. Einnig ætti að setja ásýndar- og landslagsáhrif í samhengi við áhrif á samfélagslega þætti s.s. ferðaþjónustu, búsetu o.fl.

Stofnunin mun veita umsögn um umhverfismatsskýrslu og mun þar leggja mat á niðurstöðu umhverfismatsins fyrir alla umhverfiþætti er varða fagsvið stofnunarinnar, bera saman valkostina og meta heildstætt umhverfisáhrif framkvæmdarinnar.

Virðingarfyllst,

Snorri Sigurðsson

Sviðsstjóri náttúruverndarsviðs

